

תוכן פרשת שמות – עניין הגאולה

כאשר מתעוררים ספקות ושאלות בקשר לאופני פעולת השליחות בהפצת היהדות והמעיינות חוצה – הרי, המענה הכללי שצריכים לסמוך על שיקול דעתם, "אין לו לדיין אלא מה שענינו רואות", בכל מקום לפי ענינו ● וההסברה בזה – שמינוי השליחות הוא ביחד עם הנתינת-כח למילוי השליחות, כולל גם שבמקרה של ספק ושאלה, יוכל לסמוך על שיקול דעתו, מכיון שניתן לו הכח ששיקול דעתו יהיה באופן המתאים לכוונת המשלח ● משיחת ש"פ שמות, י"ט טבת ה'תשמ"ח

בשלוש נפשי" בעבודתו הפרטית דכאוי"א מישראל – ש"כל ניצוץ פרטי מהשכינה שבנפש כל אחד מישראל יוצאת מהגלות והשביי לפי שעה כו"י.

אמנם, מובן וגם פשוט, שהעילוי המיוחד שמצינו בהלכה בנוגע לפדיון שבויים, "מצוה רבה" שדוחה כמה וכמה ענינים וכ"י – אינו שייך בכל עניני העבודה דתורה ומצוות (אעי"פ שתוכנם הפנימי הוא ענין דפדיון שבויים), כי אם, בענין של "פדיון שבויים" כפשוטו, שאיש ישראל נמצא בשביי וצריכים לפדותו כו"י.

ויש להביא דוגמא לדבר:

(א) אעי"פ ש"יכל התורה כולה שמותיו של הקב"ה" – יש חילוק בהלכה בין שמותיו של הקב"ה ממש, לכל שאר התיבות שבתורה, כפשוטו.

(ב) בנוגע למסירת הנפש – "בשעת הגזרה... שיעמוד מלך רשע ויגזור גזירה על ישראל לבטל דתם או מצוה מן המצוות, יהרג ואל יעבור אפילו על אחת משאר מצוות", ואפילו על "ערכתא דמסאני", היינו, שגם "ערכתא דמסאני", נעשה ענין עיקרי בדת, אבל שלא בשעת הגזירה – יש חילוק מן הקצה אל הקצה בין עקרי הדת ל"ערכתא דמסאני".

ועל-דרך זה בנדון-דידן – שאף שבכל עניני התורה ומצוות ישנו התוכן הפנימי דפדיון שבויים (פדית הנשמה מהגלות והשביי בגוף הגשמי והחומרי), מכל מקום, הגדר דפדיון שבויים על-פי הלכה אינו אלא בנוגע לפדיון שבויים כפשוטו. ובענין זה – פדיון שבויים כפשוטו – מודגשת עיקר הנתינת-כח דשבת פ' שמות.

א. נוסף על המדובר לעיל אודות המשכת הברכה מיום השבת לימים שלאחיו, כ"ף וכ"ד טבת, ימי ההילולא דהרמב"ם ואדמו"ר הזקן – ישנו גם (ואדרבה – לכל לראש) ענינו של יום השבת מצד עצמו, הקשור עם הפרשה בתורה, כפתגם אדמו"ר הזקן שייש לחיות עם הזמן", פרשת השבוע והיום, הן חלק הפרשה השייך במיוחד ליום השבת, משביעי עד סוף הפרשה, והן כללות הפרשה שקוראים כולה (מתחילתה ועד סופה) בציבור, ובברכות לפני ולאחרי, כולל גם ההפטרה.

והענין בזה:

התוכן הכללי דפרשת שמות הוא – ענין הגאולה, וכמודגש גם בהפטרה – "ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל", כלומר, גאולה ממצב של גלות ושביי, ובלשון הידוע – "פדיון שבויים".

ומזה מובן, שביום הש"ק זה יש נתינת-כח בנוגע לעבודה המיוחדת ד"פדיון שבויים" – מצד תוכן הפרשה וההפטרה כו"י.

ב. ובפרטיות יותר:

כללות העבודה בעניני התורה ומצוות" הוא ענין של "פדיון שבויים" – שהרי, ירידת הנשמה למטה להתלבש בגוף הגשמי הוא ענין של גלות, והעבודה היא "להוציאה ולהעלותה מהגלות הזה להשיבה אל בית אביי כנעורי". בשעת התורה והעבודה... כמשל בן מלך שהי בשביי וטוחן בבית האסורים... ויצא לחפשי אל בית אביו המלך", שזהו הענין ד"פדה

ג. והנה, הענין דפדיון שבויים שייך (לא רק בנוגע לבני-ישראל עצמם, אלא) גם בנוגע לכליהם וחפציהם של ישראל:

בנוגע לענין הגאולה – הרי, נוסף על גאולתם של ישראל, "ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל" לוקחים עמהם גם כל כליהם וחפציהם כו'. כמו שכתוב בגאולה ממצרים "גם מקננו ילך עמנו לא תשאר פרסה", ועל-דרך זה בגאולה העתידה – "כספם וזהבם אתם".

וטעם הדבר – על-פי מאמר רז"ל "התורה חסה על ממונם של ישראל", מכיון שגם ממונם של ישראל מנוצל לעבודתו ית', "כל מעשיך יהיו לשם שמים" ו"בכל דרכיך דעהו", ובלשון החסידות – שגם בממונם של ישראל ישנם "ניצוצין קדושים השייכים לשרש נשמתו", היינו, לא רק ענינם שנעשו תשמישי קדושה ומצוה כו', אלא גם עניני הרשות, יש בהם "ניצוצין קדושים", ולכן, צריכים גם הם להגאל ביחד עם גאולתם של ישראל.

ואם הדברים אמורים בנוגע לכלים וחפצים דכאו"א מישראל ("ויעמך כולם צדיקים") – בכלים וחפצים של צדיקים ונשיאי ישראל, על אחת כמה וכמה, ובלשון הידוע "קדושה לא זזה ממקומה", ובנדו"ד שייכל כליו (של הצדיק) שהשתמש בהם לצרכי העבודה קדושתו עליהם כו".

ובהגשה יתירה – כשמדובר אודות **ספרים** של צדיקים, היינו, לא רק כלים וחפצים שהשתמשו בהם לעניני הרשות, עניני הרשות של **צדיקים**, אלא יתירה מזה – ספרים שלמדו בהם תורה, וכתבי-יד של תורתם וכו' וכו'.

ומכיון שכן, הרי, כששומעים שישנם חפצים, ספרים וכתבי-יד כו', של צדיק ונשיא בישראל, שנמצאים **בגלות ושבי'** [לא רק במקום הפכי ממש, אלא אפילו שלא במקומם האמיתי] – יש להשתדל ככל האפשר, עד כדי מסירות-נפש, **לפדותם** מהגלות והשבי, "פדיון שבויים", ולהשיבם למקומם האמיתי, כלשון הכתוב "ושבתי בשלום אל בית אבי".

ולהוסיף, שחובת ההשתדלות מוטלת על כל מי ששומע על הדבר כתורת הבעשי"ט שכל דבר שיהודי רואה או שומע מהוה הוראה בעבודתו לקונו. אלא, שמוכן וגם פשוט שיש חילוק באופן הפעולה וההתעסקות בדבר. יש כאלה שיכולים ושייכים לפעול בפדיון שבויים באופן ישיר, ויש כאלה שפעולתם מתבטאת ע"י אמירת תהלים ונתינת צדקה כו' לזכות הצלחת הפעולה דפדיון שבויים.

ואשרי חלקם וגדול זכותם של המתעסקים בזה, וזכות הרבים מסייעתם,

נוסף על גאולתם של ישראל, "ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל" לוקחים עמהם גם כל כליהם וחפציהם כו'. כמו שכתוב בגאולה ממצרים "גם מקננו ילך עמנו לא תשאר פרסה", ועל-דרך זה בגאולה העתידה – "כספם וזהבם אתם"

כולל גם הנתינת-כח המיוחדת דשבת פי' שמות – להצליח בכל הפעולות הקשורות עם פדיון שבויים.

ד. ויש להוסיף עוד נקודה בנוגע לנתינת-כח להפעולה דפדיון שבויים הנ"ל, ובהקדמה: הצמח-צדק שלח פעם אחד החסידים לפטרבורג בעניני עסקנות הכלל, מכיון שלא הי' יכול לנסוע בעצמו כו'. וכששאלוהו כיצד יוכל החסיד לפעול מה שהי' פועל (הצמח-צדק) אילו הי' נוסע בעצמו, הרי, לאחרי כל ההסברים ש"שלוחו של אדם כמותו", אין להשוות את פעולתו של החסיד לפעולתו של הצמח-צדק?

ומה גם – הוסיפו לשאול – שבמקרה שיתעורר ספק ושאלה כו' בנוגע לאופן הפעולה, לא יוכל החסיד להתייעץ עם הצ"צ בגלל ריחוק המקום מפטרבורג לליובאוויטש? השיב הצ"צ – שאפשר לסמוך עליו.

וההסברה בזה – שכאשר שולחים שליח, נותנים לו את כל הכחות הדרושים למילוי השליחות, כולל גם שבמקרה של ספק ושאלה כו', תהי' ההחלטה ע"פ שיקול דעתו באופן המכוון אל האמת.

ומזה מובן גם בנוגע לההתעסקות בענין דפדיון שבויים הנ"ל – שנותנים כל הכחות הדרושים למילוי שליחות זו, כולל גם ששיקול דעתם על אתר יהי' באופן המכוון אל האמת.

ה. ענין הנ"ל הוא גם מענה כללי

להשלוחים שי':

כאשר מתעוררים ספקות ושאלות בקשר לאופני פעולת השליחות בהפצת היהדות והמעיינות חוצה [ועד להשליחות הכללית דכאו"א מישראל, כמבואר בלקוטי-תורה בתחלתו שכאו"א מישראל הוא "שליח", "שלוחו של אדם העליון כמותו", למלא שליחותו של הקב"ה בקיום התורה ומצוות] – הרי, המענה הכללי שצריכים לסמוך על שיקול דעתם, "אין לו לדיין אלא מה שענינו ראוות", בכל מקום לפי ענינו.

וההסברה בזה – כאמור – שמינוי השליחות הוא ביחד עם הנתינת-כח למילוי השליחות, כולל גם שבמקרה של ספק ושאלה, יוכל לסמוך על שיקול דעתו, "אין לו . . . אלא מה שענינו ראוות", מכיון שניתן לו הכח ששיקול דעתו יהי' באופן המתאים לכוננת המשלח.

ו. ויש להוסיף בזה:

ענין של ספק אינו מצד הקדושה, כידוע ש"ספק" בגימטריא "עמלק". ובמילא, כשמתעורר אצלו ספק, אזי העצה היעוצה שיבטל את הענין ד"עמלק", ובדרך ממילא יתבטל אצלו הספק.

ובאותיות פשוטות – שכאשר מתעורר אצלו ספק, יאמר "מודה אני לפניך" . . . לאו דוקא בנוסח שאומר כשנייעור משנתו ("שהחזרת בי נשמת"), כי אם, תוכן ענין ההודאה והביטול ששייך וצריך להיות במשך כל היום כולו, כלומר, לחזק את ההתקשרות והדביקות עם הקב"ה, ואז, יתבטלו כל הענינים שבאים מצד "עמלק" כו'.

ועפ"ז יש להוסיף גם בהפירוש ד"אין לו . . . אלא מה שענינו ראוות":

הראי' למטה באה כתוצאה מהראי' למעלה – "אם יוצר עין הלא יביט".

אמנם, כדי שהראיה דלמטה תהי' **מכוונת** להראי' דלמעלה – צריך להיות מקושר ודבוק למעלה, ע"י תנועת ההודאה והביטול, ואז, יוכל לסמוך על "מה שענינו ראוות", בידוע שראייתו למטה מתאימה להראי' דלמעלה.

ז. ויהי' שניצלו את הנתינת-כח דשבת פי' שמות בכל הקשור לפעולה דפדיון שבויים הנ"ל.

ועל-דרך זה בנוגע לכללות הענין דפדיון שבויים ע"י העבודה דהפצת היהדות והמעיינות חוצה – שזהו ענין ד"ואתם

תלוקטו לאחד אחד בני ישראל" ברוחניות, היינו, לפדות את אלה הנמצאים לעת-עתה בגלות ושביי ב"חוצה", ולהשיבם למקומם האמיתי.

ובסגנון אחר – כלשון הכתוב בפרשתנו – "ובני ישראל פרו וישרצו וגו'", פריי ורביי ברוחניות, כידוע הפתגם שהמצוה הראשונה בתורה, פרו ורבו, פירושה, שיהודי אחד צריך לעשות עוד יהודי, חסיד צריך לעשות עוד חסיד וכו', ולא רק כפי המוכרח מעיקר הדין (זכר ונקבה – כדעת ב"ה, או שני זכרים –

כדעת ב"ש), אלא באופן של ריבוי עצום, כאמור "פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד".

ועוד ועיקר – שעייזי זוכים לקיום היעוד "ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל" כפשוטו, פדיון שבויים דכל ישראל מהגלות, ובלשון המדרש "ואלה שמות בני ישראל . . . ראובן ושמעון נחתין . . . ראובן ושמעון **סלקין**" – היציאה מן הגלות אל הגאולה האמיתית והשלימה עיי משיח צדקנו.

ומזה באים לפרשת "וארא", "וארא אל

האבות", היינו, שמדגישים כאן (לא את ענינו הפרטי של כל א', "וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב", אלא) את הענין המשותף המאחד את כולם, היותם ה"אבות" דכל בני-ישראל עד סוף כל הדורות, שזוהי גם הנקודה המשותפת והמאחדת את כל בני-ישראל, שלכן, "ואתם תלוקטו **לאחד אחד** בני ישראל", כפי שנעשים "קהל גדול", ובאופן כזה "ישובו הנה" – לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, ולבית המקדש השלישי, במהרה בימינו ממש.